

НАРЪДЕН БУДИТЕЛЪ

АБОНАМЕНТЪ:
за година 50 лева.
предплатени на
два пѣти.

СЕДМИЧЕНЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ХРИСТИЯНСКА ПРОСВѢТА И ИНФОРМАЦИЯ.

Всички рѣкописи и суми да се изпращатъ до редактора свещ. Д. ПОВВАСИЛЕВЪ-ШУМЕНЪ.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ:
се плаща по 1 левъ
на кв. см.

БРОЯ 1 левъ.

АНГЛИЙСКИ СИНЪ КАМЪКЪ „МАКЛЕСФИЛДЪ“ (Марка „КОРОНА“).

Гарантирана 98 — 99% чистота при съдържание
25 на сто чиста медь (бакжръ).

Прѣскачки за лозя марка „ИДЕАЛЪ“.

Рафия „МАДЖУНКА“ екстра.

ЦЕНИ КОНКУРЕНТНИ.

1—3

при Г. ГРАДИНАРОВЪ & ИЛ. РАДЕВЪ — ШУМЕНЪ.

ИВАНЪ АЛЕКСАНДРОВЪ

Винаги ще намѣрите на складъ:

НОЖИЦИ, НОЖЧЕТА КУНДЕ, РУНДЕ И СОЛИНГЕНЪ.

Най-прочути, въ цѣль свѣтъ „КАРЛЪ ПЛАЦЪ № 1“

ПЕТЪКАЧКИ.

Ръчни, крачни, бродерийни и занаятчийски машини

ГРИЦНЕРЪ.

Най-реномирани ПЛЕТАЧНИ МАШИНИ „ДУБИЕТЪ“.

Всички резервни части за шевни и плетачни
машини и за прѣскачки.

Грамофони ОДЕОНЪ и разни плочи ОДЕОНЪ.

Каменарски фитилъ и барутъ.

при Ив. Александровъ—Шуменъ.

ТУХЛИ — ВАРЪ

Строители и Предприемачи! Икономията е богатство!

Имаме на складъ ТУХЛИ голѣмъ форматъ отъ най-добритѣ тухларници край Шуменъ и Каспаръ ВАРЪ чиста безъ примѣсъ, ЦИГЛИ най-голѣмъ форматъ — бѣли и червени, КАМУШЪ, плетенъ за таванъ и покривъ и на снопчета и Циментъ. Съ сжщитѣ тухли ще се строи и голѣмото общинско здание на „Куширъ“.

Цени най-износни и на кредитъ.

Провѣрете и се увѣрете

1—5 кантора ПЕНЮ АНГЕЛОВЪ Телефонъ № 160
Шуменъ

ЦИГЛИ-КАМУШЪ

П. Н-въ—София.

„Политика и религия“.

II.

Сжщо и политиката, погледната отъ фактическа страна, е мръсно и нечисто дѣло. Ей защо и тя има силни противници дори и въ редоветѣ на мислителитѣ отъ новата школа. Фурие, единъ отъ бацитѣ на французския социализъмъ е казалъ на ученицитѣ си да не се занимаватъ и дори да не се интересуватъ отъ политиката, като ги зовѣлъ въ братско семейство отъ 2000 души, да водятъ социално стопанство. „Ние сме социални инженери. Ние изработваме моделъ, образецъ за социално стопанство, а кой ще стои на чело на държавата—монархъ или председателъ, едно ли лице или цѣлиятъ народъ—това не ни интересува. Това е работа на ония, които играятъ на

политика, както играятъ децата на кончета“.

А Оуенъ, бащата на английския социализъмъ, знаменитъ филантропъ и голѣмъ педагогъ, отишелъ още по-далече отъ Фурие въ омразата си къмъ политиката. Често той е повтарялъ: „Политиката е мръсна работа и най-безнравствено занятие. Тя развращава хората. Убива и съвестъ и срамъ. Въ никое друго занятие хората толкова не лъжатъ, не клеветятъ, не дяволуватъ, както въ политиката. Политиката е цѣло море отъ нравствена калъ. И да се занимавашъ съ нея, ще рече, да се кжпешъ въ море отъ смрадана калъ“. И тази безпощадна критика не е голословна и безосновна, а изхожда отъ хиледи безпорни факти. Но

трѣбва да се подчертае, че въ случая Оуенъ не обвинява политиката въ нейния чистъ видъ, а нейнитѣ грозни извращения: политиката на хора като Рамзесъ и Ксерксъ, политиката на Темистоклъ, Цезаръ и Августъ, политиката на римскитѣ папи, на венецианскитѣ дожи, испанскитѣ Фердинандовци, политиката на Макиавели, на Херцогъ Алба, политиката на Наполеоновци. Метерниховци, Биконсфилдовци и Бисмарковци, политиката на Ленина, Лойдъ Джорджа — на всички короновани и обществени тиранни и апаши.

Свещ. П. Икономовъ.

Изъ Болшевишка Русия.

Често пѣти си задавамъ въпроса: Дали е възможно да ставатъ всички ония работи, за които четемъ и слушаеме? Когато нѣкой, отчаялъ се отъ тамошнитѣ порядки забѣгне у насъ и почне да ни разказва що се вършело тамъ, като че ли не нисе върва, макаръ че той нѣма никакъвъ интересъ да преиначава, защото никой за това награда не ще му даде.

Всички тия известия, които ужасяватъ човѣка отъ XX вѣкъ се потвърждаватъ, особено отъ чуждестраннитѣ вестници, които иматъ непосредствени връзки съ Русия. Ние българитѣ нѣмаме още връзки съ болшевишка Русия и това, което знаемъ за нея, го знаемъ или отъ европейскитѣ вестници или отъ тия, които забѣгватъ у насъ.

Искамъ да спра вниманието на читателитѣ само върху два въпроса:

1. Всички знаемъ въ що се състои брака у насъ и по всички православни и цивилизовани страни: *свѣзъ между мъжа и жената*. Доброволно съгласие, че цѣль животъ ще прекаратъ наедно, ще се подпомагатъ... единъ другъ слабоститѣ си ще понасятъ... и всичко това почива на взаимната съпругеска любовъ и вѣрностъ. Ако се здобиятъ съ деца, и двамата сж длъжни да ги отхранятъ и възпитатъ така, што да бждатъ добри граждани, добри християни, съ които да се гордѣятъ въ обществото. Този свѣзъ между жената и мъжа Църквата нарича *велика тайна*, защото самъ Богъ е вложилъ въ човѣка този инстинктъ -- човѣкъ да не може самъ, а да се чувства щастливъ въ съвмѣстното съжителство съ жената. „Не е добре да бжде човѣкъ самъ на земята; нека му направимъ помощникъ като него“ — казва св. писание. А пѣкъ св. Павелъ казва: *Ще остави човѣкъ майка си и баща си и ще се прилепи при жена си и двамата ще бждатъ една плътъ*. Тази тайна е голѣма — Ефес. V. 31. Когато самъ Богъ е учредилъ брака още при сътворението

Беликденското землетресение бѣше ужасно по своята сила. То е едно знамение. Стихията ни казва: „Творецъ си, о човѣче, но що е твоеото творчество предъ творчеството на Оня, Който менъ и тебе е създалъ? Memento mori (помни смъртта)! Не забравяй, че това тѣло, което така грижливо гоишъ и гиздишъ, може ей-сега да стане безжизнено. Както ти безсърдечно смачквашъ червея по пѣтя или своя себеподобенъ противникъ, тѣй и азъ съмъ силна да те унищожа въ една секунда!... На що се надявашъ, о, жалки човѣче? На своитѣ художнически рѣше ли? Но азъ мога моментално да ти ги осакатя. На своята мѣдра глава ли? Но отъ единъ мой замахъ тя би обезумѣла. На своитѣ велепечивни уста ли? Но отъ единъ мой ударъ тѣ биха унѣмѣли.

Помни смъртта, спомвай си нищожеството, о, самомнителний човѣче!“

на първитѣ хора, когато следъ това самъ И. Христосъ издига този свѣзъ между мъжъ и жената въ степенъ на тайнство, тогава какъ ние, слабитѣ създания на Бога, можемъ сгази всички негови наредби — и да ги замѣстимъ съ такива, каквито страститѣ и похотитѣ ни искатъ! Разводътъ е изключение отъ общото правило и то само за причини, които изъ основи подронватъ това тайнство и за които ние и другъ пѣтъ сме писали въ „Н. Б.“

Вънъ отъ това, животътъ ни казва, че твърде малко сж щастливи тия, що втори пѣтъ постъпватъ въ бракъ.

Ако сключването на брака и разторгването му ставатъ или сж придружени съ голѣми формалности и трудности, нѣща които подчертаватъ важността на самия актъ, въ днешна пролетарска Русия не е така.

Среща се мжжъ X. съ жената У. и решаватъ да се оженятъ. Отиватъ веднага при Началника на Гражданския отдѣлъ (регистрално бюро), съобщаватъ му решението си. Началникътъ регистрира тѣхното съгласие — и брака е готовъ. Съжителствували 2—3 месеци година или две — по знайни или незнайни причини не могатъ вече да се разбератъ, отиватъ двамата при Началника, съб-

щаватъ му, че не желаятъ вече да съжителствуватъ и Началникътъ взема актъ отъ декларацията имъ, записваги въ другъ регистръ и развода става. Не отдавна вестницитѣ изнесоха за курйозъ следния случай: тоже отъ Русия. Мжжъ и жена се съгласили да се оженатъ. Отиватъ при Началника, съобщаватъ му. Той ги записва и ето бракътъ готовъ. Когато излиза отъ канцеларията жената поискала отъ мжжа си 3 1/2 рубли т. е. надницата си, защото напуснала работата си него денъ. Мжжътъ й далъ 4 рубли и поискалъ 1/2 рубла да му повърне обратно. Жената нѣмала дребни. Скарватъ се — и хайде обратно при началника да му съобщатъ, че тѣ се развеждатъ. Тогава той записалъ какво казали странитѣ и бракътъ билъ разторгнатъ. Ето, прочее, въ разстояние само на нѣколко часа брака между двамата млади хора сключенъ и разторгнатъ.

Нека всѣки християнинъ и българинъ се спре и замисли каква държава може да бжде оная, въ която основата — семейството — почива на такива гнили основи и е изложена всѣки моментъ на сътресения съ голѣми семейни и социални последици.

(следва края)

НАПОМКА.

Тази вечеръ си отивамъ у дома. Убитъ отъ трудъ, унесенъ въ домашни мисли, като гледамъ безгрижието на хора по тротоаритѣ, особенитѣ имъ отношения и особенитѣ имъ дрехи, като гледамъ изостренитѣ имъ котешки нокти, боядисани червено, като че изъ кръвъ сж ги вадили, устнитѣ и лицата имъ начервени, размишлявахъ, размишлявамъ, и все недоумѣвамъ.

Взехъ си псалтирчето и при първо отваряне на очитѣ ми се мърнаха думитѣ: *очима твоима смотриши и воздаяние грѣшниковѣ узриши*...

Ето ми утеха! Да, почтени божи създания — човѣци! Кажете го, вчера, преди тази годишния Великъ день — въ сжбота бѣше. Не усѣтихте ли, не прочетохте ли, не видѣхте ли, какъ природната стихия съ единъ замахъ обърна на купища градове и села. Не четохте ли, че стотици човѣци, като насъ, намѣриха смъртта си въ тия купища?

Не четохте ли, че има стотици хиляди хора, като насъ, безъ подслонъ, гладни, голи?

Защо се правимъ на глухи и слѣпи?

Но слънцето навредъ еднакво грѣе и дѣжда вали на злитѣ и добритѣ.

Малко скромностъ, упомнюване, малко мисълъ: какъ, отъ де, кой дава тия трусове, урагани, бури? Заслужено ли или не?

Имаме уреди, които показватъ, че ще има или е имало нѣгде други подземни трусове, но нѣма уреди, които да спиратъ тия стихии.

Давидъ въ псалмитѣ си показва, че макаръ грѣшника да заслужава наказание, ако... *воззоветь ко мнѣ, услышу его: съ нимъ есмь въ скорби, и явлено ему спасение мое*.

Това прочетохъ, размислихъ и пожелахъ да го напомня на читателитѣ, особено на народнитѣ водачи.

Велика е Божията милостъ! Къмъ Него одинако да се обърнемъ и Той е който дава *„всякъ даръ совершенъ“*.

24. IV 928 г. Дияконъ М.

Нъщо за турския коранъ.

Мохамеданската религия е изложена въ така наричания *Коранъ*. Това е книга, въ която сж събрани всичкитъ мисли откровения на Мохаameda. Пръвъ пжтъ такова събиране започнало при първия приемникъ на Мохаameda—Абу-бекръ. Работата за събиране откровенията на Мохаameda била поръчана на одного отъ бившитъ негови секретари, който безъ всъка критика приемалъ всичко, каквото се е предавало за откровение на Мохаameda. При записване и подреждане откровенията той не се е водилъ отъ никакъвъ определенъ планъ, освенъ дето на по-дългитъ глави е давалъ първо мѣсто, а краткитъ оставялъ за края, затова въ Корана не само между отдѣлнитъ глави, но често и въ мислитъ на една глава нѣма свързка.

Коранътъ се състои отъ 114 сури или глави, отъ които всъка една има свое название (столъ, човѣкъ, крава, Иосифъ, мравка и пр.) и е раздѣленъ на нѣколко айти или стихове. Но мохамеданитъ считатъ Корана (коранъ ще рече четене) за творение на самага Бога и чудесно Божие откровение, въ което се изказала всичката пълнота на истината и въ което всъка дума има своя дълбокъ смисълъ. У тѣхъ даже се съставила баснята, че Коранътъ отъ вѣчностъ съществувалъ у Бога и че по късно, по Божие поръчение Архангелъ Гавриилъ извадилъ отъ него копие и го донесълъ на последното, по долно небе, и отъ тукъ вече давалъ на

Мохаameda въ глави и стихове отъ своето копие, като му ги откривалъ въ продължение на 21 год. по части, споредъ нуждитъ и обстоятелствата. Тия откровения били записвани ужъ, отъ Мохаameda или неговитъ писари и служители, тоже подъ надзора на самия Архангелъ. На дѣло Коранътъ е безъ съмнение обикновено човѣшко творение. Божеството тукъ се представлява по хитростта си да надмина човѣцитъ, които се мѣсѣли въ семейнитъ работи на Мохаameda, често пжти твърде съблазнителни. Често въ Корана Мохаamedъ представя Божеството да хитрува, за да измъкне самия него (Мохаameda) и да оправдае любовнитъ му скитания. Не малко глупави и баснословни разкази въ Корана има, напр., за армията на Соломона, състояла се отъ гениални хора и птици, за неговия разговоръ съ мравката и др.

Всѣка книга отъ Библията, особно [новозаветнитъ книги точно сезнае отъ кого и кога е писана. Въпрѣки това, обаче, по чистота, дълбочина на мисълта, красотата и силата на изложението тѣ далечъ надминаватъ даже сравнение неможе да става) „божественитъ“ Коранъ. Не току така най-просвѣтителъ и културни народи (англичани, американци, шведи, германци и др.) следъ като слагатъ на тѣнъкъ анализъ тия книги, които проповѣдватъ Христа, все повече се увличатъ отъ Него. А Коранътъ не можа да издържи първата критика на здравия човѣшки разумъ и Кемалъ го захвърли.

Огледай се въ огледалото

Искашъ ли да знаешъ кой ти помага да се издигашъ; кой те теши на върха на мжчността; у кого лежи пречката за твоя напредѣкъ; чия вѣра те крепи, кой е човѣка, който те проклѣна или благославя, когато по мекъ и освѣтенъ пжтъ вършишъ или съ гигантски пречки и черенъ трудъ се боришъ въ своя животъ? Човѣче, огледай се въ огледалото и вижъ своето отражение—тамъ е човѣка, на чието чело е писана твоята сждба—той единичкъ

може да те направи кадърень за царския тронъ, или датури въ ржката ти просешката тояга. Той, твоеото отражение, е единичкия нераздѣленъ отъ тебъ; каквото и да вършишъ на сѣне или будень—дене или ноще—той е човѣкътъ, нераздѣлния отъ тебъ до края на живота ти, билъ той свѣтълъ или мраченъ. Погледни се въ огледалото, съ смѣлъ и твърдъ погледъ. Вижъ отражението си има ли въ него лъжа, гордостъ или отчаяние, осмива ли ти се, когато всѣкой день застанешъ предъ него?

Стани приятелъ на човѣка който се отражава, когато се огледашъ, и решете двама дали живота ще ви смаже—или блѣна за истинско щастие ще стане действителенъ. Не осждай сждбата, че други ти завиждатъ или мразятъ. Има само двама, ксито ще застанатъ предъ великия Сждия. Това си ти и твоеото отражение въ огледалото.

Две смѣтки.

Десетгодишниятъ Ицко, като слушалъ единъ день разговора на родителитъ си за задълженията, които иматъ на месаря, бакалина и хлѣбаря и сумитъ, които трѣбва да платятъ по представенитъ смѣтки, намисли и той да представи на майка си една малка смѣтчица.

На обѣдъ майка му намѣри на масата единъ листъ, на който бѣша написано доста несржчно:

Мама дължи на сина си Ицко:

1. За дето ходилъ 6 пжти да донесе вжглища . . . 4'50 лв.
2. За дето е ходилъ да донесе много пжти дърва . . 5'50 "
3. За дето е слушалъ майка си 4'— "
4. За дето е билъ добро момче 6'— "

Всичко . . . 20.—лв.

Майка му прочете смѣтката и не каза нищо. Надвечеръ, когато се прибраха за вечеря, Ицко намѣри на масата своята смѣтка заедно съ 20 лв., както той искаше.

Доволенъ отъ това, той прибра паритъ въ джеба си. Но следъ малко забелеза подъ сложената кърпа едно листче, на което бѣше вписана друга смѣтка. Тя бѣше следната:

Ицко дължи на майка си:

1. За 10 щастливо прекарани години у дома . . . — нищо,
2. За 10 години храна . . — нищо,
3. За грижитъ презъ време, кога е боledувалъ . . — нищо,
4. За дето презъ десетъ години е била добра майка му . . . — нищо.

Всичко . . . — нищо.

Като прочете тѣзи редове, Ицко се изчерви и остана изуменъ и смутенъ. Очитъ му се напълниха съ сълзи, стана и се хвърли въ прегръдкитъ на майка си.

— Мила мамо, каза той, — вземи си паритъ. Прости ме за извършената глупостъ. Една майка не дължи нищо на детето си, а напротивъ, децата сж дължии на майкитъ си. Разбирамъ, че никога не ще мога да плата това, което ти дължа. И отъ сега азъ ще върша всичко, което ми поръчашъ, безъ да искамъ да ми се заплаща извършеното. Прости ме, мамо, за сторената глупостъ.

Изъ в. „Поточе“.

ХРОНИКА

Шуменската Окржжна Учил. Инспекция е отправила позивъ — окржжно до Главнитъ учители и Директоритъ на прогимназиитъ въ окржта, съ който моли учителитъ да отдѣлятъ за пострадалитъ отъ землетресението поне еднодневната си заплата. Не ще съмнение, че учителството въ окржта ще се отзове съ готовностъ и всѣки каквото може ще отдѣли за бедствуващето население въ Тракия.

Поправка. Свещ. Д. Попвасилевъ въ речта си на Всеношното бдение и молебена миналата сждбата е направилъ грѣшка. Той е изговорилъ неправилно следната фраза: „Има звезди, които отстоятъ отъ насъ на такова грамадно разстояние, щото свѣтлината отъ тѣхъ до насъ дохожда за 400 хиляди години“. Трѣбва да се махне думата „хиляди“, която се е изгървала отъ езика безъ разрешение, за да добие цѣлото изречение своя реаленъ смисълъ.

Събрани сж за пострадалитъ отъ землетресението отъ учителитъ и служащитъ при Шуменската мжжка гимназия „Василь Друмевъ“ 5000 лева, които сж изпратени по принадлежностъ на 25 априль.

Отъ Дирекцията.

Чиновницитъ при Шуменското Архьер. Намѣстничество сж внесли за пострадалитъ отъ землетресението по една тридневна заплата.

Споредъ сведенията на Отдѣлението за социални грижи при Мвото на вътрешнитъ работи, окончателнитъ данни за нанесенитъ повреди отъ землетресението въ Тракия сж: убити 103 души, ранени 672, напълнообитори постройки—13,800, необитаеми—18,300. Общо населението на пострадалитъ области е 515,000, отъ което 265,000 души сж останали безъ подслонъ

Засегнати сж били отъ земнитъ трусове 279 населени мѣста, отъ които 142 разрушени.

Получи се въ редакцията книгата: **Седемъ погачи на Господа**, разкази отъ Мирославъ Миневъ, издателство **Хиперионъ** — София. Разказитъ сж написани на психологична основа. Авторътъ се рови въ душитъ на своитъ герои. Той вижда връзката между обикновенитъ видими действия, постъпки, решения, на човѣка и една невидима сила, която го сподиря, ржководи, управлява. У него природата се одухотворява. Задъ простия пламъкъ на свѣщта въ вечерната сѣнка на дърветата, въ мигащия пламъкъ на догарящото кандило, той вижда Нѣкого, Който говори, упжтва, иска. Всѣка дума у него е една загадка, една недомлъвка. Прехвърляшъ страницитъ. Сюжетитъ сж взети изъ обикновения селски битъ. Но въместо да се успокоишъ, да се порадавашъ на напрудения, безискусственъ селски животъ, тебе те обхваща едно безпокойство, единъ страхъ. Тръпнешъ. Презъ тия страници Нѣкой вижда, чете въ твоята душа. Разказитъ на г. М. Миневъ сж нѣщо изключително въ нашата белетристика. Нѣкои отъ тѣхъ разработватъ религиозни мотиви — нѣщо още твърде ново въ нашата поезия. Заслужаватъ да бждатъ прочетени отъ всѣкого.

Излезе отъ печатъ и се изпраща бесплатно всѣкому бр. 4. отъ в. **Григори Петровъ**, периодично издание. Редакторъ Д. Божковъ София, Патриархъ Евтимъ, № 104. Брой 5-и ще даде съобщение за една голѣма и твърде интересна инициатива. Ще се изпрати безплатно на всички, които си дадатъ адреситъ.

Сп. „Нашето дете“, списание за наука и практика по отглеждане, отхранване и възпитание на децата. Редакторъ Проф. Д-ръ Ст. Ватевъ. Органъ на Съюза за закрила на децата. Кн. I. Съдържа: Нашето дете (програмна статия); Значение на детството отъ Проф. Д-ръ Ас. Златаровъ; Детската смъртност въ България отъ Ненчо Михайловъ. Изъ науката и живота. Книжнина. Год. абонаментъ 50 лв. Адресъ: София, ул. Витошка 59.

КЛЕТВА.

(Истинска случка.)

Не се кълни лъжливо.
Не лъжесвидетелствуй!

Богатъ бѣ бай Стефанъ. Единственото му занятие бѣ—лихварството.

Семейството му се състоеше: —отъ самия него, жена му Иванка и 17 годишната му дъщеря Иринка.

Една сутрина—когато се разхождаше изъ двора си—дойде при него съседа му Иванъ Овчаря,—който по овчарски,—безъ да го поздрави, започна да му се моли:

—Бай Стефане, ти баща, ти майка, дай ми 400 лева въ заемъ, да купя овцетъ на комшията си Стояна, които сега продава.

—Нѣмамъ, Иване, нѣмамъ! изписка бай Стефанъ и следъ една дълбока въздишка добави:—Немога да ти помогна, Иване, знаешъ времена лоши Завлекоха ме хора, изядоха ме!

Но най сетне следъ дълги молби и уговаряне размѣна на лихвата, бай Стефанъ даде на Иванка 400 лева въ заемъ.

Зарадванъ, Иванъ още сжщия день купи овцетъ. Богъ му помогна, овцете излѣзоха добри. Спечели той хубави пари отъ тѣхъ и радостенъ отиде у дома на бай Стефана да му се изплати, но въ това вре-

ме той бѣ заминалъ на гарата, за да отиде въ Варна по работата си.

Иванъ, който разбра, че бай Стефанъ отива за Варна, помисли, че ще има нужда отъ пари, за това той бѣжишкомъ се отправи за гарата.

Тамъ той намѣри бай Стефана и предъ насъбранитъ около него изпращащи и съпжтници спира се запхтенъ.

—Ти ми направи добро! Ти ми даде 400 лева въ заемъ да си купя овце. Спечелихъ азъ хубави парици. Ето ти четиристотинтѣхъ лева! . . и ги подаде на бай Стефана, който ги взе и бавно ги натѣпка въ препълненото му съ банкноти портмоне.

—Ами записа, дето ти дадохъ?

—Той е удома, като се върна отъ Варна, ще ти го дамъ,—му отговори бай Стефанъ. Какво те е страхъ бе, Иване! Я вижъ предъ колко хора ми се изплащашъ. . . Тѣзи свидетели не ти ли стигатъ?!

—И бай Иванъ спокоенъ и доволенъ, че се изплатилъ на бай Стефана, се върна у дома си радостенъ.

* * *

—Бай Кириле, а бе бай Кириле, ти нали бѣ на гарата, когато си изплатихъ дълга на бай Стефана! ме запита Иванъ Овчаря.—Ти нали видя съ очитъ

тѣ си, когато му броихъ четиристотинтѣхъ лева! Я вижъ какво получихъ!

—И тикна подъ очитъ ми една призовка, съ която Мирославъ Сждия го призоваваше на 5 Априль 19. . . да се яви при него и отговаря като ответникъ по гражданското дѣло № 5, заведено отъ бай Стефана за искъ на 400 лева по записа на заповѣди! . . .

—Иди, му казахъ, при бай Стефана, попитай го, защо иска повторно отъ тебе, тия пари, защото както азъ, тѣй и други още лица бѣхме на гарата, когато ти по тоя записъ му се изплати! . . .

* * *

—Платихъ му ги, Господинъ Сждия! . . . Предъ двайсетъ души на гарата, когато заминаваше за Варна! За Бога, моля Ви се вървайте ме! Истината Ви казвамъ! . . Ако не ме върватъ, моля повикайте Христо Петровъ, Кирилъ Стоевъ, Драганъ Колевъ и Спиро Петровъ. Тѣ видѣха като му дадохъ четиристотинтѣхъ лева срещу записа, който му дължахъ и чуха отъ устата му, като каза, че ще ми повърне записа и, че отъ менъ други пари не дири! . . . По вече отъ двадесетъ пжти ходихъ на вратата му, да ми повърне записа, до гдето най-сетне ми каза: Не бой се, Иване, азъ сксжахъ записа!

Адвоката на бай Стефана се противопостави на искането на Иванка да повика свидетелитъ, които посочи, и по силата на чл. 327 отъ Закона за Гражданското Сждопроизводство, помоли сждията, да не ги допуска, тѣй като изпълнението на обвезателства, установени съ писмени доказателства, не може да се доказватъ съ свидетелски показания, когато изплатената сума надминава 200 лева! . . .

—Сждията не допустна да се призоватъ и разпитатъ свидетелитъ му.

Тогава Иванъ предложи решителна клетва на бай Стефана, да се закълне, че по тоя записъ не е получилъ отъ него сумата 400 лева.

Бай Стафанъ—пребледнѣлъ прие и положи клетвата. . .

Иванъ, като излезе отъ залата на Сжда, заплака и, като се обърна къмъ бай Стефана, прокле го:

—Богъ да ти върне! . . .

—Дали има Богъ? се запитахме всички, които бѣхме тамъ и които бѣхме очевидци, когато бай Иванъ изплати на бай Стефана на гарата дълга си.

* * *

Следъ шестъ месеци отъ сждбата

—На бай Стефана се разболѣ дъщеря му Иринка. Лѣкуваха я по лѣкари, ходжи и

най сетне при баби-врачки.—Не помогнаха! . . .

—Умрѣ горката за грѣхове тѣ на баща си! . . . зашушукаха си всички, които знаяха сждбата му съ Иванка.

Следъ година

—Жена му Иванка се поболѣ тежко. Побърка се въ ума хвърли се въ кладенеца и се удави. . . .

Следъ две години

—Бай Стефанъ се залови въ много работи. Тръгна му назадъ! Побърка смѣткитъ си. Банкитъ продадохъ кжщитъ и покжщнината му.

—Скиташе се по пжтищата Простѣше! . . . Заболя. Стана (зараля) епилептикъ!

—Падаше, треперѣше и се пенѣше! . . .

Въ такива моменти, като минавахме, виждахме отпраща ни — въцкленитъ му очи къмъ небесата и вцепенитъ му уста да се напргатъ отъ измжчената му душа, за да кажатъ и признаятъ, че

има Богъ.

—Алчността му за пари го накара да се закълне и дойде до това положение,—казвахме ний—и го отминавахме съ дълбоката вѣра, че

—Наистина има БОГЪ.

ПЕТРОВИИ